

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 24/01, zahájeném dne 11. dubna 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. na návrh účastníka řízení, jímž je společnost ONDEO Services S.A., se sídlem v Nanterre, 15-27 rue du Port, Parc de l'Ile, Francie, SIREN 410118608, ve správním řízení zastoupená JUDr. Janou Doškovou, advokátkou AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, se sídlem v Praze, Vinohradská 37, na základě plné moci ze dne 9. dubna 2001, ve věci udělení povolení ke spojení podniků ONDEO Services S.A. a Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s., se sídlem v Šumperku, Jílová 2, IČ 47674911, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Spojení podniků ONDEO Services S.A., se sídlem v Nanterre, 15-27 rue du Port, Parc de l'Ile, Francie, SIREN 410118608 a Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s., se sídlem v Šumperku, Jílová 2, IČ 47674911, ke kterému dochází dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., a to získáním 57,08 % akcií společnosti Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s. na základě Smluv o převodu akcií, uzavřených dne 2. dubna 2001 mezi společnostmi CONTO a.s. a CONTO GROUP, a.s., obě se sídlem v Praze, Michalská 12 jako prodávajícími a společností ONDEO Services S.A. jako kupující, se dle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 11. dubna 2001 správní řízení S 24/01 na návrh společností ONDEO Services S.A., se sídlem v Nanterre, 15-27 rue du Port, Parc de l'Île, Francie, SIREN 410118608 (dále jen „ONDEO“) a Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s., se sídlem v Šumperku, Jílová 2, IČ 47674911 (dále jen „ŠPVS“), obě ve správním řízení zastoupené JUDr. Janou Doškovou, advokátkou AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, se sídlem v Praze, Vinohradská 37, na základě plné moci ze dne 9. dubna 2001, ve věci udělení povolení ke spojení podniků ONDEO a ŠPVS.

Společným podáním návrhu na zahájení správního řízení se společností ONDEO a ŠPVS staly účastníky řízení. Dne 30. dubna 2001 vydal úřad procesní rozhodnutí, v němž odejmul postavení účastníka řízení společnosti ŠPVS. Pokud jde o účastníky správního řízení o povolení spojení podniků, k němuž došlo podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže, účastníkem je osoba nebo více osob, které získaly kontrolu nad jiným subjektem zákonem stanoveným způsobem. Za účastníka řízení se nepovažuje subjekt prodávající ani subjekt, jehož akcie jsou předmětem transakce, neboť v souladu se zněním § 12 zákona o jejich právech a povinnostech stanovených zákonem o ochraně hospodářské soutěže není v řízení o povolení spojení podniků rozhodováno.

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“) tím, že na základě Smluv o převodu akcií, uzavřených dne 2. dubna 2001 mezi společnostmi CONTO a.s. a CONTO GROUP, a.s., obě se sídlem v Praze, Michalská 12, jako prodávajícími a společností ONDEO jako kupující, nabyla společnost ONDEO 57,08 % akcií společnosti ŠPVS. Získáním těchto akcií ve společnosti ŠPVS nabyla společnost ONDEO přímou kontrolu nad touto společností.

Při posuzování spojení podniků úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení
- dokladu o zaplacení správního poplatku
- ověřené plné moci k zastupování účastníka řízení
- informací o spojovaných společnostech
- Smluv o převodu akcií
- výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností
- informací o provozovaném území společností ŠPVS
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- prokázání hospodářských výhod spojení.

Skutečnost, že se úřad spojením zabývá byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 18/01 ze dne 2. května 2001. Ve stanovené lhůtě 8 dnů pro podání případných připomínek úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Zástupce účastníka řízení této možnosti využil. Po seznámení se spisem nebyly vzneseny žádné připomínky ani návrhy na doplnění důkazů a podkladů pro rozhodnutí.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **ONDEO** je součástí mezinárodní skupiny, jež začala vznikat propojením mezi COMPANIE DE SUEZ a Lyonnaise des Eaux v roce 1997. V tomto období byly přesunuty zdroje do čtyř hlavních činností, kterými jsou energetika, vodohospodářství, odpadové hospodářství a masmédiá. Výsledkem rozhodnutí přeorganizovat činnosti ve vodárenském odvětví je vznik skupiny společností pod názvem Ondeo. Vodohospodářské služby, jako je distribuce pitné vody, úprava vody apod., byly přeskupeny pod jednu společnost nazvanou ONDEO.

Společnost ONDEO je 100 % vlastněna společností Ondeo (dříve Suez Lyonnaise des Eaux Water) a ta je 100 % vlastněna společností SUEZ (dříve Suez Lyonnaise des Eaux), která má v ČR účast v následujících vodárenských společnostech: Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s., kde drží 49,79 % akcií, VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., kde drží 33,35 % akcií, Ostravské vodárny a kanalizace a.s., kde drží 44,49 % akcií, Brněnské vodárny a kanalizace, a.s., kde drží 39,09 % akcií, Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s., kde drží 44,38 % akcií a Vodotechnické služby, spol s r. o., kde drží 100% akcií. Prostřednictvím společnosti Lyonnaise Česká republika, s.r.o. 100 % vlastní od konce roku 2000 společností VOK, spol. s r.o. a Vodohospodářská společnost Benešov, s.r.o.

Společnost SUEZ vznikla ve Francii v r. 1997 splynutím dvou firem s více než stoletou historií: Lyonnaise des Eaux, s tradicí vodárenských služeb a Compagnie de Suez, s tradicí bankovních a finančních služeb. Předmětem činnosti SUEZ je zásobování měst pitnou a užitkovou vodou, čištění odpadních vod a provádění všech činností v oblasti poskytování služeb obcím a jednotlivcům při vybavování měst a správě životního prostředí. Prostřednictvím svých dceřinných společností působí ve více než 100 zemích světa, zajišťuje služby pro 77 mil. obyvatel zásobovaných pitnou vodou a 52 mil. obyvatel napojených na kanalizaci.

Společnost **ŠPVS** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl B, vložka 699 dne 1. ledna 1994. Hlavním předmětem podnikání společnosti je provozování vodovodů a kanalizací v okrese Šumperk, od roku 1999 i v části okresu Olomouc. Veřejné vodovody, veřejné kanalizace, na kterých společnost ŠPVS svůj hlavní předmět podnikání provozuje, nejsou v jejím vlastnictví, nýbrž ve vlastnictví obcí a měst. Provoz pronajatého vodohospodářského majetku zajišťuje na základě koncese udělené Okresním živnostenským úřadem za předchozího souhlasu Ministerstva zemědělství ČR. Společnost nemá žádné dceřinné společnosti.

Šetření úřad v této věci zahájil nejdříve zkoumáním, zda se jedná o spojení podniků dle § 8 zákona. Společnost ONDEO získala nad společností ŠPVS kontrolu ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona, neboť se za spojování podniků považuje mj. případ, kdy osoba kontrolující jeden podnik získá kontrolu nad jiným podnikem nabytím akcií. Z pohledu zákona o ochraně hospodářské soutěže se tedy jedná o spojení podniků.

V dalším kroku úřad zkoumal, zda shora uvedené spojování podniků narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, což je předpokladem působnosti Úřadu dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže ohledně řízení v této věci. Účelem zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů (zboží) proti jejímu omezování, zkruslování nebo vylučování (narušování). Za narušení hospodářské soutěže se považuje případ, kdy spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obrátu na celostátním nebo místním trhu daného zboží, jak je uvedeno v ustanovení § 8a odst. 1 zákona. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby Úřad vymezil, ohledně jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Relevantní trh

I když pojem relevantní trh není v zákoně definován, obecně lze říci, že za relevantní trh se pokládá místo, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky v reálném čase. Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobového, geografického a časového. Věcně relevantní trh obvykle zahrnuje veškeré výrobky či služby, které spotřebitelé ohledně jejich vlastností, ceny a předpokládaného účelu použití pokládají za zaměnitelné nebo zastupitelné. Po stránce geografické se relevantním trhem rozumí oblast, ve které zúčastnění podnikatelé nabízejí relevantní produkty nebo služby, ohledně kterých jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a která se odlišuje od sousedních oblastí ztatečně jinými soutěžními podmínkami. Relevantní trh se z hlediska času zkoumá pouze v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně jiné než v obdobích ostatních. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Společnost ŠPVS provozuje infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací na území okresu Šumperk, který má cca 112200 obyvatel. Se společností Vodohospodářská zařízení Šumperk a.s., která je vlastníkem infrastruktury, má uzavřenou smlouvu na dobu určitou, jejíž platnost končí ke dni 1.1.2007. Akcionáři společnosti Vodohospodářská zařízení Šumperk a.s. jsou Bludov, Dolní Studénky, Hanušovice, Hraběšice, Chromeč, Jindřichov, Krchleby, Líšnice, Loštice, Loučná nad Desnou, Maletín, Mírov, Mohelnice, Moravičany, Nemile, Olšany, Postřelmůvek, Rájec, Rapotín, Ruda nad Moravou, Staré Město pod Sněžníkem, Stavenice, Sobotín, Šumperk, Třeština, Velké Losiny, Vikýřovice, Vyšeň, Zábřeh na Moravě, kde společnost ŠPVS provozuje svou podnikatelskou činnost. Dále má uzavřeny smlouvy na dobu neurčitou a to s obcemi Klopina, Oskava, Jestřebí, Rovensko, Leština, Bílá Lhota, Lesnice, Jedlí, Svěbohov. V r. 2000 společnost ŠPVS zásobovala pitnou vodou cca 87,5 % obyvatel okresu Šumperk. Objem pitné vody dodané do sítě činil 4524 tis. m³, objem odvedené odpadní vody činil 10109 tis. m³. Na celkovém počtu obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů v rámci ČR má společnost ŠPVS 0,7% podíl. ŠPVS nakupuje surovou vodu od Povodí Morava, s.p., kterou následně upravuje v pronajaté ČOV.

Území na kterém působí společnost ŠPVS navazuje na oblasti okresu Bruntál, Olomouc, Jeseník, kde působí společnosti VaK Bruntál a.s., Středomoravská vodárenská a.s. a Jesenická vodohospodářská společnost s.r.o.

Relevantní trh je charakterizován tím, že ceny za vodné a stočné podléhají věcnému usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb. o cenách. V Cenovém věstníku Ministerstva financí je uvedeno, co je možno do těchto cen promítnout. Společnost ŠPVS jako provozovatel infrastrukturní sítě vodovodů a kanalizací na daném vede o návrzích cen vždy jedná s vlastníky těchto sítí, kteří následně vyhlásí stanovenou cenu. Pokud nedojde ke schválení nové ceny za vodné a stočné, platí cena stará. V případě, že by neschválení ceny dalo kvalifikovat jako podstatné porušení smlouvy, existuje možnost od této smlouvy odstoupit.

Pro trh služeb spočívajících v dodávkách pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod je charakteristická velká četnost vlastníků infrastrukturního majetku, k jehož provozování vlastníci infrastrukturního majetku uzavírají dlouhodobé smlouvy, příp. smlouvy na dobu neurčitou s provozovatelskými společnostmi, které pro poskytování uvedených služeb mají oprávnění dle zvláštních předpisů.

Dále je pro tento trh typické, že se nejedná o celostátní trh, nýbrž o jednotlivé místní trhy, kde provozovatel má monopolní postavení (cca 10 % spotřebitelů používá vlastní zdroje), neboť spotřebitel odebírající uvedené služby nemá možnost na daném území získat tyto služby od jiného soutěžitele (lokální síťové monopoly).

Na základě výše uvedeného byl relevantní trh pro účely posouzení spojení podniků vymezen z hlediska:

- **výrobního** jde o dva samostatné trhy, a to:

- trh dodávek pitné vody, prostřednictvím veřejné vodovodní sítě,

- trh služeb spočívajících v odvádění a čištění odpadních vod, prostřednictvím veřejné kanalizační sítě.

- **geografického** se jedná o místní trh vymezený územím okresu Šumperk, části okresu Olomouc, Bruntál a Jeseník, na jejichž území se nachází veřejné vodovodní a kanalizační sítě, prostřednictvím kterých společnost ŠPVS dodává pitnou vodu a poskytuje služby spočívající v odvádění a čištění odpadních vod.

- **časového** jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedeného zboží.

Postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu

Pro posouzení spojovaných subjektů na relevantním trhu vycházel úřad z údajů za celý kalendářní rok, tj. období roku 2000.

Společnost SUEZ, která je mateřskou společností ONDEO, i společnost ŠPVS podnikají na stejném výrobním trhu, avšak každý na jiném trhu geografickém. SUEZ své výrobky a služby na trh ČR nedodává, v ČR má pouze majetkové účasti ve výše uvedených vodohospodářských společnostech. Prostřednictvím těchto majetkových účastí má společnost SUEZ na trhu v ČR 24 % podíl. Na výše vymezeném geografickém trhu má společnost ŠPVS monopolní postavení.

Při vymezení relevantního trhu přihlédl Úřad k rozhodnutím Evropské komise – „Case No IV/M.567 – Lyonnaise des Eaux / Northumbrian Water (Official Journal C 011)“, kde byl vymezen relevantní trh jako přirozený regionální monopol, protože jak je uvedeno v rozhodnutí „není efektivní mít pro dané médium více sítí v regionu“.

Posouzení dopadů spojení

S ohledem na téměř monopolní postavení společnosti ŠPVS na místním trhu nemůže posuzované spojení podniků tuto situaci dále nijak ovlivnit. Z pohledu celostátního rovněž nedojde k takovým změnám, jež by mohly negativně ovlivnit konkurenční prostředí ve vodárenské oblasti a porušit stávající strukturu všech zúčastněných soutěžitelů.

Společnost ŠPVS navíc spojením získá partnera, jehož mateřská společnost má mnohaleté zkušenosti v oblasti provozování vodovodů a kanalizací. Spojením dojde k rozšíření majetkové účasti společnosti SUEZ ve vodohospodářských společnostech na území České republiky. SUEZ může ovlivnit strukturu společnosti ŠPVS, výši provozních nákladů, stav provozního majetku a tím i výši vodného a stočného pro spotřebitele. Současně však může ovlivnit i kvalitu poskytovaných služeb na provozovaném území.

Právní rozbor

Jak již bylo shora uvedeno, dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů. Dle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit

hospodářskou soutěž. Za narušení se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obrátu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Na základě Smluv o převodu akcií, uzavřených dne 2. dubna 2001 mezi společnostmi CONTO a.s. a CONTO GROUP, a.s., obě se sídlem v Praze, Michalská 12, jako prodávajícími a společností ONDEO jako kupující, nabyla společnost ONDEO 57,08 % akcií společnosti ŠPVS. Získáním těchto akcií ve společnosti ŠPVS nabyla společnost ONDEO přímou kontrolu nad touto společností a došlo tak ke spojení podniků ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že společnost ŠPVS má na vymezeném relevantním trhu monopolní postavení. Spojením podniků získá společnost ŠPVS partnera, jehož mateřská společnost rovněž působí na stejných výrobních trzích, avšak na jiných geograficky vymezených trzích. Jde tedy o spojení podniků, které naplňuje podmínku § 8a odst. 1 zákona a podléhá povolení úřadu.

Výhody spojení

Dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

S přihlédnutím k účelu zákona úřad újmu spatřuje již v samotném faktu narušení soutěže, jde zpravidla současně o snížení počtu vzájemně si konkurujících subjektů, a to ať již v důsledku právního zániku konkurenta nebo jeho ovládnutím, a založení nebo posílení dominantního postavení soutěžitele. Spojení přináší jeho účastníkům výhody vlastně vždy, neboť je výrazem jejich svobodného rozhodnutí a nelze předpokládat, že soutěžitelé mají zájem sebe sama dobrovolně poškozovat. Z toho nutno dovodit, že zákon nemá na mysli výhody z pohledu účastníka spojení. Musí být zvažovány z pohledu veřejného zájmu, přičemž podstatu tohoto zájmu je třeba vidět na straně poptávky, tedy spotřebitele. Jestliže účastníci prokáží spravedlivý díl výhod spotřebitelům, pak lze přistoupit k hodnocení omezení hospodářské soutěže z pohledu ustanovení § 8a odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Z předložených výhod spojení úřad posoudil jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- Využití know-how a zkušeností odborníků SUEZ přispěje ke zvýšení technické úrovně a snížení investičních nákladů. Dojde k zavedení nových technologií na čištění odpadních vod (tzv. aktivace).
- Ekonomický potenciál společnosti SUEZ umožní mj. zprostředkování výhodných úvěrů na investiční akce obcí v oblasti infrastrukturního vodohospodářského majetku.
- Zavedením automatizace v distribuci vody v síti (rozšířením dálkových přenosů, dálkových řízení, zavedení centrálního dispečinku pro celou oblast – poruchy, přesná výše odběru a dodávek vody atd.) bude postupně dosaženo 3,5 % snížení ztrát vody, k nimž dochází v průběhu jejich dodávek od zdroje ke konečným odběratelům, a současně dojde ke snížení spotřeby elektrické energie na čistírnách odpadních vod o 4,5 % na 1 m³ vyčištěné vody, což obojí ve svém důsledku přispěje k úspoře nákladů a následně pak cen pro spotřebitele.
- Získání nových zkušeností a odborných znalostí, které budou mít možnost pracovníci společnosti ŠPVS získat na tuzemských a zahraničních stážích u jiných společností skupiny SUEZ a využití znalostí zahraničních expertů v tuzemsku přispěje ke zlepšení práce společnosti ŠPVS s veřejností, zejména zkvalitnění zákaznického servisu.
- Vybudování společného počítačově propojeného zákaznického centra pro města Šumperk, Mohelnice a Zábřeh.

Pro posouzení uvedených výhod účastník řízení dále zdůraznil zvláštní povahu vodohospodářských služeb v době, kdy roste počet zemí, které zvažují outsourcing ve všech podobných

službách, a současně stále rostoucí požadavky od místních úřadů a investorů na větší průhlednost vodohospodářství. Spojované podniky předpokládají, že všechny uvedené výhody povedou k zajištění veškerých jak současných tak budoucích potřeb soutěžitelů a spotřebitelů.

V provedeném řízení úřad posoudil zjištěné skutečnosti ve všech vzájemných souvislostech a z hlediska dopadu spojení na soutěžní prostředí a zhodnotil hospodářské výhody spojení, které účastník řízení předložil.

Na základě provedené analýzy dospěl úřad k závěru, že újma, která narušením soutěže může vzniknout bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese, a rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luboš Rybák
pověřený řízením odboru fúzí

Rozhodnutí obdrží:
Společnost ONDEO prostřednictvím:
JUDr. Jana Došková
advokátka AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, v.o.s.
Vinohradská 37
120 00 Praha 2